

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 22. studenoga 2019.
(OR. en)

14251/19

SOC 751
GENDER 52

NAPOMENA

Od:	Predsjedništvo
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Buduće politike rodne ravnopravnosti i rodno osviještena politika u EU-u Rasprava o politikama

Za delegacije se u prilogu nalaze smjernice koje je predsjedništvo pripremlilo s ciljem usmjeravanja rasprave na sastanku Vijeća za zapošljavanje, socijalnu politiku, zdravstvo i pitanja potrošača 10. prosinca 2019.

Buduće politike rodne ravnopravnosti i rodno osviještena politika u Europskoj uniji

1. Kontekst i izazovi

U području rodne ravnopravnosti u EU-u ostvarena su neka važna postignuća, kao što su povećanje rodne ravnoteže u donošenju odluka, donošenje Direktive o ravnoteži između poslovnog i privatnog života te jačanje rodno osviještene politike u vanjskom djelovanju EU-a. Međutim, kako je pokazala analiza koju je u svojem izvješću Peking +25¹ predstavio Europski institut za ravnopravnost spolova (EIGE), i dalje su prisutni određeni stari izazovi u pogledu rodne ravnopravnosti, među kojima su rodne razlike u zaposlenosti, plaćama, mirovinama i razinama siromaštva te rodno uvjetovano nasilje. Javlja se i novi izazovi, poput onih koji proizlaze iz digitalizacije, migracija i klimatskih promjena. Indeks EIGE-a za 2019. pokazuje da je EU s ocjenom 67,4 još daleko od postizanja rodne ravnopravnosti.

Kada je riječ o rodno osviještenoj politici, u izvješću Peking +25 zaključuje se da je integracija rodne perspektive u različita područja politike EU-a rascjepkana i da joj nedostaje kontinuitet. Alati za njezino uključivanje, kao što su procjene utjecaja na rodnu ravnopravnost, rijetko se upotrebljavaju u oblikovanju politika EU-a.

Kada je riječ o rodno osviještenoj politici u području ekonomske i proračunske politike, napredak je u zastoju zbog nepostojanja rodno specifičnih ciljeva i nedostataka u provedbi. Neki fondovi EU-a imaju rodno specifične i/ili rodno osviještene ciljeve, ali u praksi ih rijetko poprate provedbenim mjerama, kao što je slučaj i s europskim strukturnim i investicijskim fondovima. Poduzeti su napor u vezi s integracijom rodne ravnopravnosti u provedbu europskog semestra, na primjer putem zajedničkih izvješća o zapošljavanju i upotrebe podataka iskazanih po spolu. Međutim, veza između makroekonomskih elemenata i elemenata povezanih s rodnom ravnopravnošću slaba je, a procjena utjecaja preporuka u području politika na rodnu ravnopravnost obično se ne provodi. Potrošnju za rodnu ravnopravnost teško je pratiti, a zbog toga je pak teško razviti izradu rodno osjetljivih proračuna u EU-u.

¹ Pregled provedbe Pekinške platforme za djelovanje UN-a 25 godina nakon njezina donošenja.

Ravnopravnost žena i muškaraca jedna je od temeljnih vrijednosti i temeljnih načela Europske unije, što je navedeno u Ugovoru o Europskoj uniji i Povelji Europske unije o temeljnim pravima. Ugovorom o funkcioniranju Europske unije (UFEU) Uniji je dana zadaća da u svim svojim aktivnostima teži uklanjanju nejednakosti i promicanju ravnopravnosti između muškaraca i žena.

EU se politički obvezao na dvojni pristup postizanju rodne ravnopravnosti, koji obuhvaća i integraciju rodne perspektive u sve politike i posebne mjere za promicanje rodne ravnopravnosti i borbu protiv diskriminacije. Rodno osviještena politika ključna je transformativna strategija za potporu postizanju rodne ravnopravnosti. Primjeri rodno osviještene politike u politikama EU-a uključuju Akcijski plan za rodnu ravnopravnost II. (2016. – 2020.) u vanjskom djelovanju EU-a i snažnu rodnu perspektivu okvira politike EU-a za istraživanja i inovacije.

U istraživanjima su utvrđeni ključni elementi za uspješnu rodno osviještenu politiku. Prvo, mora postojati snažna politička predanost rodno osviještenoj politici. Zatim je potrebno osigurati odgovarajuće institucijske strukture i postupke za rodno osviještenu politiku i ojačati njezinu stvarnu provedbu u svim područjima politike, među ostalim putem praćenja i evaluacije koji se temelje na znanju i upotrebe postojećih alata, kao što su procjene utjecaja na rodnu ravnopravnost.

2. Promicanje ravnopravnosti i rodno osviještene politike u EU-u: daljnji koraci

Na sastanku Vijeća EPSCO 10. prosinca finsko predsjedništvo održat će raspravu o politikama na temu prioriteta i smjera politika EU-a za rodnu ravnopravnost, uključujući rodno osviještenu politiku. Tom se raspravom žele istražiti načini na koje se mogu ojačati politička predanost borbi protiv rodne neravnopravnosti i posebne mjere za njezino suzbijanje te osigurati stvaran napredak prema postizanju rodne ravnopravnosti.

Finsko predsjedništvo u Helsinkiju je 30. rujna i 1. listopada 2019. održalo konferenciju na visokoj razini pod naslovom „Europa za rodnu ravnopravnost? Analiza stanja – djelovanje”, s naglaskom na budućnosti politika EU-a za rodnu ravnopravnost i rodno osviještenoj politici u ekonomskim i proračunskim politikama. Sudionici su istaknuli potrebu za snažnom strategijom EU-a za rodnu ravnopravnost. Procjene utjecaja na rodnu ravnopravnost i rodno osjetljive proračune smatrali su važnim alatima za integraciju rodne ravnopravnosti u donošenje odluka u području gospodarstva i za istinsko uzimanje u obzir rodnih pitanja u programu ekonomske politike. Naglašeno je da provedba europskog stupa socijalnih prava i ciljeva održivog razvoja te upotreba pokazatelja rodne ravnopravnosti u kontekstu europskog semestra nude nove mogućnosti za rodno osviještenu politiku. Suradnja sektora rodne ravnopravnosti i proračunskog sektora smatrana je presudnom za razvoj donošenja rodno osjetljivih proračuna.

Početak novog mandata Komisije i snažne obveze u pogledu rodne ravnopravnosti koje je preuzela izabrana predsjednica Ursula von der Leyen, uključujući strategiju za rodnu ravnopravnost, dobar su temelj za jačanje politika rodne ravnopravnosti i rodno osviještene politike u EU-u. Izabrana predsjednica Komisije također je izrazila namjeru da europski semestar redefinira kao instrument koji uključuje ciljeve održivog razvoja UN-a, među kojima je cilj održivog razvoja br. 5 o rodnoj ravnopravnosti.

S obzirom na navedeno, pozivamo ministre i ministrice da odgovore na sljedeća pitanja:

1. Koji bi trebali biti tematski prioriteti politika EU-a za rodnu ravnopravnost u sljedećih pet godina?
2. Koje bi aktivnosti i mjere EU trebao poduzeti za borbu protiv rodne neravnopravnosti i jačanje politika rodne ravnopravnosti u sljedećih pet godina?
3. Kako možemo osigurati veću integraciju rodne ravnopravnosti u ključne buduće strategije i političke procese EU-a, uključujući ekonomske i proračunske politike? Koje su strukture, sredstva i oblici suradnje za ostvarivanje tog cilja, među ostalim u Vijeću?